

VALIKAIN E RATSUTAMINE

1. Üldalused

1.1 Ratsutamise pädevus

Ratsutamise õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes suutlikkus väärtustada kehalist aktiivsust ja tervislikku eluviisi elustiili osana; valmisolek harrastada sobivat spordiala või liikumisviisi; suutlikkus suhtuda sallivalt kaaslastesse, väärtustada koostööd sportimisel ja liikumisel; oskab loomadega käituda, huvitub loomadest ja suhtlemisest elusloodusega; omandab teadmisi hobuste, hobusekasvatuse ja ratsaspordi kohta, oskab end väljendada õiget oskussõnavara kasutades; arendab endast vastutustunnet, hoolivat suhtumist ja järjepidevust; kontrollib enda käitumist loomade juures olles; oskab märgata väärkäitumist loomade suhtes, teab, et sellesse tuleb sekkuda ja teavitada täiskasvanuid.

Ratsutamise õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja tööväimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust;
- 2) soovib olla terve ja rühikas;
- 3) valdab põhiteadmisi ja -oskusi, et sobivusel valida endale harrastuseks ratsaspordi või hobusekasvatusega seotud tegevused
- 4) tegutseb ohutus- ja hügieeninõudeid järgides ning teab, kuidas käituda hobustega seotud olukordades;
- 5) tunneb liikumisest/sportimisest rõõmu ning on valmis uusi liikumisoskusi õppima ja liikumist iseseisvalt harrastama;
- 6) tegutseb arvestades loomade heaolu
- 7) omandab teadmised hobusega ümberkäimise ning ratsutamispõhialuste kohta
- 8) tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate ratsaspordiürituste vastu;

1.2 Õppeaine maht

Õppeaine	Nädalatunde klassiti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kokku
Ratsutamine					1					1
Kokku aastas										35

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Valikainete ainevaldkonda kuuluv ratsutamine toetab õpilasi tervist väärtustava eluviisi kujundamisel, loob aluse õpilaste iseseisvale liikumisharrastusele, soodustab huvi ratsaspordisündmuste vastu, innustab võistlusi ja üritusi jälgima ning neis osalema. Ratsutamine toetab õpilase nii kehalist/liigutuslikku kui ka kõlbelist, sotsiaalset ja esteetilist arengut ning tema kujunemist terviklikuks isiksuseks. Keskkonda hoidev, kaaslas austav, koostööd ning ausa mängu põhimõtteid väärtustav liikumine ja sportimine toetavad õpilaste sotsiaalset ning kõlbelist arengut. Ratsutamise tundides omandatud teadmised, oskused ja kogemused soodustavad õpilaste mitmekülgset arengut ning võimaldavad neil leida endale jõukohane, turvaline ja tervislik liikumisharrastus.

1.4. Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Ratsutamise õppeaine toetab:

väärtuspädevuse kujunemist- rõhutatakse tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast-tajuda ning väärtustada oma seotust loodusega (loomadega) ning väärtustada eelnevate põlvkondade kogemusi.

enesemääratluspädevuse kujunemist- suutlikkus mõista ning hinnata iseenda oskusi ning võimeid spordis ning elualadel, mis on seotud loomadega tegelemisega.

suhtluspädevuse kujunemist- võimalus suhtlemiseks erinevaid elualasid esindavate spetsialistidega.

ettevõtluspädevuse kujunemist- võimalus näha ning kogeda kuidas toimib ratsutamisteenust pakkuv ettevõtte

1.5. Õppeaine lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Spordiõpetus ja kehakultuur – ratsutamine kui kehaline aktiivne liikumine, tasakaalutunnetus.

Suhtlemine – mina ja elusloodus, püsivuse ja järjepidevuse arendamine, head käitumistavad, käitumisteraapia

Loodusõpetus – hobune kui imetaja, erinevad tõud, aretus, hobuste söödad - taimed

Emakeel – töö hobualase teatmekirjandusega, hobuteemaline ilukirjandus

Arvuti- ja infotehnoloogia – erialase teabe otsimine internetist

Kunst – hobuse ja elusloodus kujutamine eelneva vaatluse toel

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Ratsasporti käsitlevate eriotstarbeliste ja eriliigiliste tekstide (nt võistlusprotokollid, spordiudised, terviseteeve jne) lugemise ja kuulamise kaudu arendatakse oskust mõista nii suulist kui ka kirjalikku teksti. Kujundatakse oskust väljendada ennast selgelt ja asjakohaselt, kasutades ainealast terminoloogiat.

1.6 Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid- Hobusekasvatuse, tõuaretuse, ratsaspordi ja ratsutamisteraapiaga seotud elukutsed, nendega tutvumine Ruila Talli näitel. Hobustega tegelemise erinevad võimalused.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele- Inimese ja looma suhe. Hobuse majanduslik ja emotsionaalne tähtsus läbi ajaloo. Loomasõbralik loomakasvatus.;

Teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonietika järgi hobusekasvatuse ja ratsaspordialane teave internetis;

Tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma

turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele- Ohutus loomadega ümberkäimisel, ohud spordis.

Väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires- Loomade väärkohtlemise märkamine, sekkumise viisid.

1.7 Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevus on kavandatud ja korraldatud:

- 1) lähtudes õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest, õppesisust
- 2) võimaldades õppida üksi ning koos teistega, et toetada õpilase kujunemist aktiivseks ning iseseisvaks õppijaks;
- 3) laiendades õpikeskkonda väljaspool kooli- Ruila tallide ruumidesse ja väljakutele
- 4) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sh aktiivõpet (rollimängud, arutelud, projektõpe, spordi-, liikumis- ja tervise teemaliste materjalide lugemine
- 5) tagatakse turvaline praktiline harjutamine tundides
- 6) kohandatakse õppesisu ja õpitulemusi vastavalt konkreetse klassi õpilaste võimekusele.

1.8. Hindamise alused

Hindamisel lähtutakse Ruila Põhikooli hindamisjuhendist. Hinnatakse arvestatud/mittearvestatud süsteemis. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, aktiivsust ja tunnis kaasatootamist, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust kirjallike ja/või praktiliste tööde ning tegevuste puhul, arvestades õpilaste iseärasusi.

1.9. Füüsiline õppekeskkond

Kool tagab õppevõimalused ratsutamise algõppeks, kasutades selleks ettevõtte Ruila Tallid pakutavaid võimalusi (harjutusväljak, maneež).

2. RATSUTAMISE AINEKAVA

2.1. Õppe ja kasvatusesmärgid

Ratsutamise õpetamisega taotletakse, et õpilane:

1. suudab väärtustada kehalist aktiivsust ja tervislikku eluviisi elustiili osana
2. saavutab valmisoleku harrastada sobivat spordiala või liikumisviisi
3. suudab suhtuda sallivalt kaaslastesse, väärtustada koostööd sportimisel ja liikumisel
4. oskab loomadega käituda, huvitub loomadest ja suhtlemisest elusloodusega
5. mõistab eluslooduse olemust
6. mõistab inimeste ja loomade sarnasusi ja erinevusi
7. omandab teadmisi hobuste, hobusekasvatuse ja ratsaspordi kohta, oskab end väljendada õiget oskussõnavara kasutades
8. tunneb enamlevinud hobusetõuge

9. oskab hoida ja hinnata hobuvarustust
10. arendab endast vastutustunnet, hoolivat suhtumist ja järjepidevust
11. kontrollib enda käitumist loomade juures olles
12. oskab märgata väärkäitumist loomade suhtes, teab, et sellesse tuleb sekkuda ja teavitada täiskasvanuid.

2.2 Õppeaine kirjeldus

TEOORIA	Turvalisus Sisekorraeeskirjad tallis Hobuse anatoomia Hobusekasvatus Ratsasport
PRAKTILISED TEGEVUSED	Hobuse kohtlemine Erinevad tegevused hobustega ja hobustel
VAATLUSED	Hobustega seotud elukutsed Hobuste kehaehitus Hobuste värvused Hobuste pidamine Tallitööd. Hobuse tervis Erinevad hobusetõud Hobuste allüürid Hobuste tüübid, hobustega suhtlemine
ANALÜÜS	Oma tegevuse, kogemuste ning omandatud teadmiste reflekteerimine

2.3 Õpitulemused ja õppesisu

Õpitulemused

Õppeperioodi lõpuks õpilane:

- mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust oma tervisele ja töövõimele ning regulaarse liikumisharrastuse vajalikkust;
- soovib olla terve ja rühikas;
- valdab põhiteadmisi ja -oskusi, et sobivusel valida endale harrastuseks ratsaspordi või hobusekasvatusega seotud tegevused
- tegutseb ohutus- ja hügieeninõudeid järgides ning teab, kuidas käituda hobustega seotud ohuolukordades;
- tunneb liikumisest/sportimisest rõõmu ning on valmis uusi liikumisoskusi õppima ja liikumist iseseisvalt harrastama;
- tegutseb arvestades loomade heaolu
- omandab teadmised hobusega ümberkäimise ning ratsutamispõhialuste kohta
- tunneb huvi Eestis ning maailmas toimuvate ratsaspordiürituste vastu;
- oskab nimetada hobuse kehaosi
- oskab puhastada, valjastada ja saduldada hobust

- oskab talutada hobust
- oskab ratsutada sammu ja traavi kordel oleval hobusel
- oskab sooritada hobusel õpitud võimlemisharjutusi
- oskab käituda talli territooriumil ja kokkupuutel hobusega
- teab hobuse pidamise põhialuseid
- teab hobuse toitmise põhialuseid
- teab hobuste pidamise, aretuse ja spordiga seotud elukutseid
- teab ratsaspordialasid ja hobusetõuge

Õppesisu: tutvumine talliga, sisekorraeeskirjad, ohutus. Vahendite ja ruumide tutvustus. Hobuse puhastamine, ettevalmistamine ratsutamiseks. Sadulata käekõrval ratsutamine, sadulaga käekõrval ratsutamine, kordel ratsutamine. Saduldamine ja valjastamine. Ratsutamine – samm, traav, võimlemine hobusel. Hobuse toomine koplast. Hobustega seotud elukutsed: tallimees, treener, ratsastaja, ratsasportlane, sepp, veterinaararst, aretuse spetsialist, hipoteraapia spetsialist. Hobuste kehaehitus. Hobuste värvused. Hobuste pidamine, mida nad söövad. Tallitööd. Hobuse tervis. Erinevad hobusetõud. Hobuste allüürid: samm, traav, galopp. Hobuste tüübid, hobustega suhtlemine. Hobuteemalised portaalid, info otsimine. Ratsaspordialade tutvustus. Võistlussport Eestis, võistlushobuse elu.